

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 46

Helmond, 6 mei 2020

Zaaknummer: 50217441

Onderwerp: Ontwikkelingen warmtenet en aanvraag aardgasvrij PAW

Geachte leden van de gemeenteraad,

Begin 2019 bent u in de gemeenteraad geïnformeerd over de plannen van Ennatuurlijk om een hout gestookte biomassacentrale te bouwen voor het warmtenet van Helmond, ter vervanging van de gasgestookte installaties WKK. In het convenant "Aardgasvrij Helmond" hebben wij afspraken gemaakt over de transitie naar een duurzaam warmtenet. De keuze voor die hout gestookte centrale is recent echter onderwerp van gesprek geworden, hierom zijn wij vanuit onze regisserende rol met Ennatuurlijk een traject gestart om duurzame alternatieven te onderzoeken. In deze brief informeren wij u hierover.

Een korte terugblik.

In 2015 ontstond het burgerinitiatief Stadsverwarming. Aanleiding daarvoor was onvrede bij bewoners over het functioneren van de stadsverwarming. De gemeente heeft naar aanleiding daarvan een actievare rol op zich genomen in de communicatie en ontwikkelingen van het warmtenet in Helmond. Sindsdien is het draagvlak voor het warmtenet toegenomen. Dat vinden wij belangrijk gezien de rol die warmtenetten kunnen spelen in de energietransitie.

In 2018 heeft Ennatuurlijk met de gemeente, woningbouwcorporaties en het bedrijfsleven het convenant 'Aardgasvrij Helmond' getekend. Hierin is de transitie naar een duurzaam warmtenet opgenomen.

Voortgang

In de overgang naar een duurzaam warmtenet heeft Ennatuurlijk aangegeven te willen kiezen voor houtgestookte biomassa als vervanging van aardgas. Met de keuze voor houtstook als duurzaam alternatief zijn wij niet gelukkig. Dit is weliswaar financieel aantrekkelijk en technisch gemakkelijk in te passen omdat de biomassacentrale net als aardgas een hoge temperatuur levert en het warmtenet zodoende kan doordraaien als voorheen. Echter, de duurzaamheid van houtstook staat landelijk ter discussie. Ook uit de wijken Rijpelberg en Brouwhuis bereiken ons signalen dat deze vorm van duurzame warmte niet de voorkeur verdient.

Andere vormen van duurzame energie leveren een lagere temperatuur wat betekent dat er extra maatregelen, zoals isolatie, nodig zijn om huizen aangenaam te verwarmen. Inmiddels hebben wij met Ennatuurlijk gesproken over mogelijkheden om het huidige warmtenet duurzaam in te zetten, maar tegelijkertijd draagvlak voor eventuele kansen voor de ontwikkeling van nieuwe kleine warmtenetten in onze gemeente te behouden. Technische haalbaarheid (leveringszekerheid) is uiteraard zeer belangrijk, maar draagvlak onder inwoners is dat evenzeer. Waarbij er ook altijd oog moet blijven voor de betaalbaarheid voor de bewoners/afnemers.

De provincie Noord-Brabant is gevraagd om mee te werken aan het zoeken van een oplossing. Niet alleen vanwege de eigen energiedoelen die de provincie nastreeft, maar ook omdat er in Provinciale Staten om

meerdere redenen (import van houtachtige biomassa, kap van bomen, uitstoot van fijnstof, stikstofoxiden en CO₂) weerstand bestaat tegen houtgestookte biomassacentrales.

Gemeente, provincie en Ennatuurlijk hebben de afgelopen maanden geïnventariseerd welke verduurzamingsopties voor het warmtenet in Helmond interessant zijn om verder te onderzoeken. Uit een eerste inventarisatie is een aantal opties naar voren gekomen die op korte termijn te realiseren zijn. Vanaf 1 mei 2020 gaan we die opties met ondersteuning van een extern bureau integraal onderzoeken op technische en economische haalbaarheid, duurzaamheid maar ook elementen als draagvlak

Wij geven u hierbij wel een 'winstwaarschuwing': uit de eerste inventarisaties blijkt dat er op de korte termijn geen bronnen zijn die dezelfde hoge temperatuur warmte kunnen leveren als aardgas of houtgestookte biomassa. Dit betekent dat wij onderzoeken welke aanpassingen aan het net en/of woningen nodig zijn om die comfortabel te verwarmen bij een lagere aanvoer warmte. De combinatie temperatuur van de geleverde warmte en de woningen blijkt in de praktijk vaak een struikelblok.

Pilot aardgasvrije wijken

Om die reden kiezen wij ervoor om in de tweede tranche van de pilot aardgasvrije wijken die het Rijk heeft uitgeschreven een aanvraag in te dienen voor het verduurzamen van het bestaande warmtenet in combinatie met het verduurzamen van woningen. Dit past niet 1 op 1 direct binnen de door het Rijk gedefinieerde opgave; de Rijksoverheid gaat er nog steeds van uit dat het verduurzamen van bestaande warmtenetten eenvoudig is. De praktijk is echter anders en dat willen we hiermee laten zien. Het ontbreken van duurzame bronnen met een hoge temperatuur maakt verduurzaming van netten gecompliceerd. Ook geeft de huidige Warmtewet niet voldoende ruimte om goed uitwerking te geven aan de benodigde investeringen en kosten. Hiervoor komen in de Warmtewet 2.0 meer kansen, maar helaas is die wet is nog altijd niet inwerking. Aanvragen voor de tweede tranche van de pilot aardgasvrije wijken moeten voor 1 mei 2020 zijn ingediend. In onze aanvraag verzoeken we om te voorzien in de kosten van woningaanpassing. Het is vooraf onduidelijk of dat gehonoreerd wordt. Het is wél een bewuste keuze omdat wij het Rijk willen laten zien hoe lastig het verduurzamen van bestaande warmtenetten in de praktijk is. Het is van belang dat het Rijk daar beter op gaat inspelen. In onze (lobby)contacten met het Rijk zullen we hier ook aandacht voor vragen.

Komende zomer wordt het nader onderzoek naar de opties voor het verduurzamen van het warmtenet afgerond. Dan is ook bekend of de subsidieaanvraag vanuit het pilot aardgasvrije wijken is toegekend. Uiteraard informeren wij u hier te zijner tijd over. De warmtevisie, waar warmtenetten deel van uitmaken, wordt naar verwachting ook voor de zomer ter behandeling aangeboden.

Hoogachtend
burgemeester en wethouders van Helmond

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris